

Gamla hundar får ofta problem med artros = kronisk inflammation i en eller flera leder, men sjukdomen förekommer tyvärr även hos unga hundar.

Ledbrosket är skadat, ledkapseln förtjockad och ledvätskan uttunnad (dvs den smörjer inte leden lika bra längre). Dessutom bildas det i långt gångna fall benpålagringar runt leden. Inflammationen gör att leden ömmar och hunden blir halt.

Artros är vanligt. Så mycket som 10-15 procent av våra hundar beräknas ha någon form av artros. Tittar man enbart på äldre hundar är siffran ännu högre, 20-25 procent. Observera; artros är inte att betrakta som en normal åldersförändring utan det är ett sjukdomstillstånd från vilket den drabbade leden aldrig kan återhämta sig helt. Med rätt behandling kan man dock i många fall få leden att fungera bättre igen och inte göra så ont.

Orsak

Artros kan utlösas på två sätt. Antingen har man en normal led som utsätts för en onormal belastning, dvs leden blir överarbetad och slits i förtid. Det andra alternativet är att leden har någon form av skada som gör att den slits trots normal belastning.

Den vanligaste orsaken till onormal belastning är övervikt. Tjocka hundar belastar helt enkelt sina leder mer än andra hundar. Hårt arbete under lång tid kan också slita på lederna.

Höftledsdysplasi, armbågsledsdysplasi och olika former av osteokondros är exempel på sjukdomar som leder till artros. Dysplasi innebär att ledytorna inte passar mot varandra som de ska vilket orsakar instabilitet som resulterar i artros. Osteokondros innebär att ledbrosk inte utvecklas normalt och utan bra ledbrosk skrapar ben snart mot ben och orsakar inflammation och smärta

Symtom

Klassiskt är att hunden är stel och halt efter vila men att hältan försvinner när hunden varit igång och rört sig en stund. När sjukdomen gått långt värmer den dock inte ur utan hunden är halt hela tiden. Kraftig motion leder också till att hunden haltar mer. Man kan se att hunden tvekar att gå uppför (ont i bakbenen) eller nerför (ont i frambenen). Andra symtom är att hunden kan ändra beteende, bli vresig, ömmar när man tar i leder, blir orolig, får svårt att sova men ligger mycket och har inte längre lust att göra något.

Diagnos

Symtomen är förstas viktig och vid en klinisk undersökning böjer och sträcker man på lederna och försöker lokalisera en smärtande led. Ibland är förändringarna så långt gångna att man kan känna att hela ledkapseln är kraftigt förtjockad.

Röntgen används för att se hur stora förändringar det är i och runt leden men små förändringar kan missas. Numera har många av de stora klinikerna tillgång till artroskopi vil-

VETERINÄREN HAR ORDET

FREDRIK STÅHLBERG
Leg veterinär, Värmdö Djurklinik
Specialist i hundens och kattens sjukdomar
Auktoriserad ögonlysare

Artros

ket populärt kallas för titthålskirurgi. Man går då in i leden via ett litet snitt i ledkapseln och kan titta runt på ledytorna och ledkapseln. Man kan utföra vissa operationer som tex ta bort lösa broskbitar och slipa bort skadat ben.

Behandling

Ju tidigare desto bättre. Kom ihåg att växtvärk inte finns hos hundar. En valp som haltar ska undersökas av veterinär. Kommer man snabbt fram till en diagnos så kan man förhoppningsvis operera och korrigera skadan så att hunden kan leva ett normalt liv med minimala reaktioner i leden. Det finns många olika sätt att hjälpa en skadad led.

Mediciner

NSAID (non-steroidal antiinflammatory drugs) är antiinflammatoriska mediciner som säljs under många olika namn. De dämpar inflammationen i leden och därmed även smärtan. Man ska vara noga med att aldrig överskrida maximal dosering men i samråd med sin veterinär bör man prova sig fram till den minsta möjliga dosen som behövs för att hunden ska må bra. Man ska ju inte ge mer medicin än vad som behövs. Alla NSAIDmediciner kan orsaka störningar i mage och tarm och då leda till diarré och/eller kräkning. Slutar man inte medicinera då kan hunden få blödande magsår.

Kortison är också antiinflammatoriskt men det försöker man undvika så långt som möjligt eftersom biverkningarna ofta är stora. Hjälper inte NSAID längre kan man dock prova kortison.

Andra smärtstillande mediciner, som liknar morfin, kan användas korta perioder om hunden har kraftiga smärtor men de fungerar inte bra som långtidsbehandling och kan ha allvarliga biverkningar.

Hyaluronsyra ingår i den normala ledvätskan. I den inflammerade leden försämras ledvätskan men genom att injicera hyaluronsyra i leden kan man förbättra ledvätskan igen.

Kosttillskott och foder

Glukosaminer är ämnen som i studier visat sig stimulera nybildning av brosk i skadade leder. Genom att ge glukosa-

min kan man fördröja slitaget av leden.

Omega 3 fettsyror, som bland annat finns i höga mängder i fisk, har en antiinflammatorisk effekt.

Specialfoder. Flera företag säljer foder som innehåller fettsyror och glukosaminer. Det förenklar för djurägaren som slipper hålla på med kosttillskott och istället bara ger mat som vanligt.

Bantning av överviktiga hundar är A och O för att ha en chans att förbättra för hunden.

Övrigt

Kirurgi. Artroskopi som nämnts ovan är ett sätt att både diagnostisera och behandla en del orsaker till artros. Det finns andra operationer som kan göras beroende på vad grundorsaken är till artrosen. I extrema fall finns det även möjlighet att precis som på människa operera in en konstgjord höftled.

Sjukgymnastik (fysioterapi). En bra sjukgymnast kan göra underverk. Det är viktigt att behålla rörligheten i drabbade leder. Både för att minska smärtan men också för att en rörlig hund har lättare att motionera och därmed att hålla vikten. En hund med artros ska alltså inte bara ligga hemma på soffan utan behöver aktiveras men under kontrollerade former. Ett utmärkt sätt är att låta hunden simma eller gå i vatten. Det finns hundbad dit man kan gå med hunden och många av de stora djursjukhusen har stora rehabiliteringsavdelningar med pool och/eller en så kallad water-walker (enkelt beskrivet ett rullband i ett badkar) där man kan få hjälp att komma igång med träningen.

Mycket finns alltså att göra för en hund med artros. Tveka inte att gå till veterinären om din hund verkar ha ont i benen.

Välkomna till
VÄRMDÖ DJURKLINIK
08-570 333 75

Vi har även börjat med stordjur
Stockholms Gärdsveterinär
070-570 79 80 www.stockholmssgv.se

Öppet hela sommaren!

Röntgen • Operation • Eget lab
Medicinska utredningar
Hudsjukdomar • Ögonlysning

Skogsbov. 7, Gustavsberg Öppettider: vard 08-18 (tis o tors till 21)
Besök gärna vår nya hemsida på

www.varmdodjurklinik.se